

Tradus și revizuit de IER (www.ier.ro)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA OVIDIU CRISTIAN STOICA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 55116/12)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

24 aprilie 2018

DEFINITIVĂ

24/07/2018

Hotărârea a rămas definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Ovidiu Cristian Stoica împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Ganna Yudkivska, *președinte*,

Vincent A. De Gaetano,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Faris Vehabović,

Egidijus Kūris,

Iulia Motoc,

Péter Paczolay, *judcători*,

și Marialena Tsirlī, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu la 27 martie 2018,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 55116/12) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Ovidiu Cristian Stoica („reclamantul”), a sesizat Curtea la 18 august 2012, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamantul a fost reprezentat de M. Stoica, avocat în București. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul a susținut că instanța de recurs l-a condamnat în lipsa administrării directe a probelor, cu toate că fusese achitat în primă instanță pe baza aceluiași probe și că, astfel, nu a beneficiat de un proces echitabil.

4. La 14 mai 2013, capătul de cerere privind inechitatea procedurii penale sus-menționate a fost comunicat Guvernului și cererea a fost declarată inadmisibilă în ceea ce privește restul capetelor de cerere, în conformitate cu art. 54 § 3 din Regulamentul Curții.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în 1977 și locuiește în Bacău.

A. Ancheta judiciară

6. În aprilie și mai 2010, X și mama lui Y au depus plângeri penale împotriva reclamantului. Acesta fusese partenerul lui X până în 2009. Potrivit petiționarilor, reclamantul i-a trimis lui Y, actualul partener al lui X, un e-mail conținând mai multe fotografii care o înfățișau pe aceasta întreținând relații sexuale cu reclamantul. Aceleași fotografii ar fi fost trimise prin poștă mamei lui Y, precum și prin e-mail colegilor de muncă ai lui X și Y. În sfârșit, fotografiile ar fi fost, de asemenea, puse în cutiile poștale din clădirea în care locuia mama lui Y.

7. Parchetul a deschis o anchetă pentru răspândirea de materiale obscene.

8. Un martor, Z, a declarat că, la 14 aprilie 2010, a permis unei persoane necunoscute să intre în clădirea în cauză și că, la puțin timp după aceea, a descoperit fotografiile obscene în cutia sa poștală. La 25 septembrie 2010, poliția i-a prezentat mai multe fotografii, inclusiv pe cele ale reclamantului, și Z l-a recunoscut pe acesta din urmă ca fiind persoana necunoscută susmenționată.

9. Y a declarat poliției că, la 14 aprilie 2010, l-a văzut pe reclamant în vecinătatea clădirii unde locuia mama sa.

10. Interogați de poliție, mai mulți locatari ai clădirii au confirmat că, în cursul lunii aprilie, au găsit în cutiile lor poștale fotografii obscene.

11. Un martor, W, a indicat că, la cererea reclamantului, a trimis prin poștă un plic adresat mamei lui Y.

12. Un alt martor, A, a declarat că, la 16 aprilie 2010, în timpul unei competiții de motociclism, Y a fost abordat de un bărbat care l-a întrebat dacă mamei sale i-au plăcut fotografiile primite, și că Y i-a spus că bărbatul respectiv se numea Ovidiu Cristian Stoica.

13. Pe baza rapoartelor din partea rețelelor de telefonie, Serviciul Român de Informații („SRI”), la solicitarea parchetului, a confirmat că, la 14 aprilie 2010, telefonul mobil al reclamantului fusese folosit în mai multe locuri din municipiul București. De asemenea, SRI a precizat că era imposibilă identificarea expeditorului e-mailurilor trimise în mai 2010 colegilor de muncă ai lui X și Y.

14. Interogat de poliție, reclamantul a negat că ar fi autorul faptelor de care era acuzat. Cu toate acestea, el a recunoscut că a trimis prin e-mail, la începutul lunii aprilie 2010, fotografii obscene lui Y. În sfârșit, a invocat mai multe nereguli procedurale și a solicitat anularea proceselor-verbale care consemnau localizarea telefonului său mobil și declarația lui Z.

15. În urma rechizitoriului întocmit de parchet, la 8 noiembrie 2010, reclamantul a fost trimis în judecată sub acuzația de răspândire de materiale obscene. A fost acuzat că a plasat, în aprilie 2010, fotografii obscene în cutiile poștale ale locatarilor clădirii în care locuia mama lui Y și că a trimis prin e-mail, în mai 2010, aceleași fotografii colegilor de muncă ai lui X și Y. Parchetul și-a întemeiat rechizitoriul pe caracterul identic al fotografiilor

menționate anterior și al celor primite de Y și de mama lui, precum și pe declarația martorului Z.

B. Procesul în primă instanță în fața Curții de Apel București

16. Curtea de Apel București a procedat la audierea reclamantului și a mai multor martori: X, Y, mama lui Y, W, A, un prieten al reclamantului, precum și mai mulți locatari ai clădirii în care reclamantul ar fi plasat fotografiile în căsuțele poștale.

17. Reclamantul a recunoscut că s-a aflat în București la 14 aprilie 2010, că a trimis fotografiile obscene în cauză lui Y prin e-mail și că le-a trimis prin poștă mamei lui Y prin intermediul lui W. În schimb, a negat că ar fi plasat fotografiile obscene în cutiile poștale și că le-ar fi trimis colegilor lui X și Y.

18. În cursul procedurii, reclamantul și-a reiterat cererea de anulare a proceselor-verbale privind localizarea telefonului său mobil și mărturia lui Z, care declarase că l-a recunoscut într-o fotografie.

19. Z, întrebat de curtea de apel, a revenit asupra declarației sale inițiale. După ce l-a observat pe reclamant, prezent la ședință, a declarat că persoana care intrase în clădire la 14 aprilie 2010 nu semăna fizic cu reclamantul și, cu siguranță, nu era aceasta din urmă. Acesta a arătat că, din cauza unei tunsori asemănătoare, s-a înșelat și a crezut că îl recunoaște, în fotografia reclamantului prezentată de poliție, pe necunoscutul care intrase în clădire.

20. Y și-a menținut declarația și a susținut că l-a văzut pe reclamant la 14 aprilie 2010 în vecinătatea clădirii în cauză.

21. X a declarat că era posibil ca fotografiile obscene să fi fost distribuite de un terț, B, cu care a avut o relație amoroasă și care a avut acces la respectivele fotografii.

22. Vecinii mamei lui Y au declarat că au găsit fotografii în cutiile lor poștale în cursul lunii aprilie, fără a putea specifica cu exactitate la ce dată.

23. Printr-o sentință din 28 aprilie 2011, curtea de apel l-a achitat pe reclamant. Instanța a hotărât că din probele aflate la dosar nu reieșea cu certitudine că reclamantul era în mod real vinovat de faptele de care era acuzat, având în vedere declarațiile contradictorii atât ale locatarilor clădirii în care locuia mama lui Y în ceea ce privește data la care găsiseră fotografiile în cutiile lor poștale, cât și cele ale lui Z cu privire la identitatea persoanei pe care o văzuse în holul clădirii, precum și imposibilitatea de a identifica persoana care a creat și folosit adresa de e-mail de la care fuseseră trimise fotografiile obscene colegilor lui X și Y. Prin urmare, curtea de apel a concluzionat că, în lipsa altor probe clare și concludente, prezența reclamantului în București la 14 aprilie 2010, faptul că acesta efectuase un apel telefonic din apropierea clădirii în care locuia mama lui Y și expedierea fotografiilor către Y și mama sa nu erau suficiente pentru a susține teza parchetului potrivit căreia persoana în cauză era la originea răspândirii de fotografii obscene în cutiile poștale și către colegii lui X și Y.

24. Curtea de apel a exclus din dosar, de asemenea, pentru nereguli procedurale, procesul-verbal care menționa că Z îl recunoscuse pe reclamant. A considerat că dreptul la apărare al reclamantului a fost încălcat, pe motiv că procurorul avea cunoștință de faptul că, înainte de activitatea de identificare a persoanei după fotografii care a avut loc la 25 septembrie 2010, Y îi arătase lui Z o fotografie a reclamantului. În aceste condiții, curtea de apel a considerat că organele de urmărire penală ar fi trebuit să dea dovadă de diligență invitând martorii la activitatea de identificare a persoanei sau citându-l pe avocatul reclamantului în vederea participării sale la procedură.

C. Recursul în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție („Înalta Curte”)

25. Parchetul a formulat recurs împotriva sentinței curții de apel.

26. Audiut de Înalta Curte, reclamantul a arătat că își menține declarațiile anterioare și că nu dorește să facă niciun fel de noi declarații.

27. Printr-o decizie definitivă din 20 februarie 2012, Înalta Curte, într-un complet din trei judecători, a admis recursul parchetului, a anulat sentința curții de apel și a rejudecat cauza pe fond. L-a condamnat pe reclamant pentru răspândirea de materiale obscene la o pedeapsă cu închisoarea cu suspendare de șase luni.

28. A considerat că răspândirea de către reclamant a fotografiilor obscene în clădirea în care locuia mama lui Y reieșea din declarațiile acestuia din urmă, din informațiile furnizate de SRI, din declarația lui Z, din declarațiile anumitor martori care au indicat că au găsit fotografii obscene în cutiile lor poștale la 14 aprilie 2010, din caracterul identic al acestor fotografii și al celor trimise prin poștă mamei lui Y în aceeași zi, precum și din contradicțiile din declarațiile reclamantului. În fapt, acesta din urmă a negat în fața parchetului că s-a aflat în București la 14 aprilie 2010 și că i-a trimis fotografii obscene mamei lui Y (supra, pct. 14) înainte de a recunoaște în final, în fața curții de apel, că a fost prezent efectiv la București și că a trimis fotografiile susmenționate (supra, pct. 17). Pe de altă parte, Înalta Curte a exclus a doua declarație a martorului Z, cea pe care a prezentat-o în fața curții de apel (supra, pct. 19). A considerat că prima declarație a fost mai credibilă, cea oferită poliției (supra, pct. 8), pe motiv că fusese dată la o dată mai apropiată de data faptelor.

29. Înalta Curte a considerat că persoana responsabilă pentru trimiterea e-mailurilor către colegii lui X și Y era reclamantul, întrucât acesta din urmă recunoscuse că el a fost cel care le-a trimis fotografiile lui Y și mamei acestuia. De asemenea, a subliniat similitudinea textelor care însoțeau, pe de o parte, fotografiile și, pe de altă parte, e-mailurile. În plus, a făcut referire la declarațiile lui X și Y, care confirmaseră că fotografiile primite de colegii lor erau aceleași cu cele trimise lui Y și mamei acestuia din urmă.

30. Una dintre judecătore care făcea parte din completul de judecată a redactat o opinie separată. Judecătore a evidențiat contradicțiile din

declarațiile martorilor și a considerat că simpla prezență a reclamantului în București la 14 aprilie 2010 nu susținea concluzia că acesta a distribuit fotografiile în cutiile poștale, considerând că declarațiile lui Y și Z, precum și informațiile furnizate de SRI ar fi trebuit excluse din dosar. De asemenea, a observat că nicio probă nu indica în mod clar că reclamantul utilizase adresa de e-mail de la care fuseseră trimise fotografiile către terți și nici că aceste fotografii erau identice cu cele trimise lui Y și mamei acestuia. Judecătoarea considera că putea fi, de asemenea, o înscenare al cărei autor putea fi Y, care ar fi dorit astfel să se răzbune după ce reclamantul i-a trimis fotografii obscene. În orice caz, făcând trimitere la expresia *in dubio pro reo*, considera că reclamantul ar fi trebuit să fie achitat.

31. În urma condamnării, reclamantul a fost exclus din profesia de notar public.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

32. Dispozițiile relevante în speță ale Codului de procedură penală, în versiunea lor în vigoare la data producerii faptelor, referitoare la competențele instanțelor de recurs sunt descrise în cauza *Găitânaru împotriva României* (nr. 26082/05, pct. 17-18, 26 iunie 2012).

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE

33. Reclamantul denunță o încălcare a dreptului său la un proces echitabil. Acesta consideră că, în cadrul procedurii penale îndreptate împotriva sa, instanța de recurs a pronunțat condamnarea în lipsa unei administrări directe a probelor, cu toate că fusese achitat în primă instanță pe baza aceluiași probe. Reclamantul invocă art. 6 § 1 din Convenție, ale cărui părți relevante în speță sunt redactate după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

A. Cu privire la admisibilitate

34. Guvernul invocă neepuizarea căilor de recurs interne. Afirmă că reclamantul nu a solicitat Înaltei Curți o nouă audiere a martorilor. Indică faptul că reclamantul ar fi putut să se folosească în mod util de această

posibilitate în cursul ședinței în fața Înaltei Curți, fie prin intermediul avocatului său, fie direct atunci când era prezent la ședință. În plus, aceeași cerere ar fi putut fi făcută în cadrul concluziilor scrise în fața aceleiași instanțe.

35. Reclamantul consideră că a epuizat toate căile de recurs interne și că excepția ridicată de guvern trebuie respinsă. Susține că era de competența Înaltei Curți să aplice dispozițiile legale care reglementează desfășurarea procedurii și să procedeze la o nouă audiere a martorilor *proprio motu* sau la cererea parchetului, căruia îi revenea, de altfel, sarcina probei.

36. Curtea reamintește că s-a pronunțat deja, în cauze similare, cu privire la argumentul invocat de guvern conform căruia reclamantul nu a solicitat niciodată el însuși instanței de recurs audierea martorilor. În aceste cauze, a considerat că instanța de recurs era obligată să ia din oficiu măsuri în acest sens, în ciuda faptului că nu exista o solicitare expresă din partea reclamantului (*Găitănanu împotriva României*, nr. 26082/05, pct. 34, 26 iunie 2012, *Hanu împotriva României*, nr. 10890/04, pct. 38, 4 iunie 2013, și *Moinescu împotriva României*, nr. 16903/12, pct. 28, 15 septembrie 2015). În plus, în speță, Curtea observă că reclamantului nu i se poate reproșa lipsa de interes în proces (a se vedea *Mihaiu împotriva României*, nr. 42512/02, pct. 39, 4 noiembrie 2008). Prin urmare, excepția ridicată de guvern trebuie respinsă.

37. Constatând că cererea nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

38. Potrivit reclamantului, condamnarea sa de către Înalta Curte pentru răspândirea de materiale obscene, fără ca instanța respectivă să fi administrat probe sau să fi audiat martorii cu privire la depozițiile pe baza cărora și-a întemeiat verdictul, se transpune într-o încălcare a dreptului său la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție. Făcând trimitere la cauza *Popa și Tănăsescu împotriva României* (nr. 19946/04, pct. 51, 10 aprilie 2012), denunță, de asemenea, faptul că Înalta Curte a audiat părțile numai cu privire la admisibilitatea recursului și nu le-a informat cu privire la intenția sa de a anula hotărârea pronunțată în primă instanță.

39. Guvernul consideră că reclamantul a beneficiat de un proces echitabil. Arată că declarațiile martorilor nu au constituit proba unică sau decisivă pentru condamnarea reclamantului, care, potrivit acestuia, s-a întemeiat pe toate documentele aflate la dosar. În plus, Guvernul consideră că faptul de a informa părțile cu privire la intenția completului de judecată de a anula hotărârea primei instanțe și de a proceda la administrarea probelor ar fi obligat

judecătorii să abțină, întrucât, procedând astfel, și-ar fi exprimat opinia cu privire la cauză. De asemenea, Guvernul susține că atât reclamantul, cât și avocatul său au fost în măsură să pledeze în fața Înaltei Curți și apoi să depună observații scrise. În sfârșit, consideră că speța de față nu impunea o nouă administrare din oficiu a probelor. Consideră că prezenta cauză se apropie mai degrabă de cauza *Rusu împotriva României* [(dec.) nr. 6246/04, 31 august 2010].

2. Motivarea Curții

40. Curtea reamintește că admisibilitatea probelor intră în primul rând sub incidența normelor de drept intern [*García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30544/96, pct. 28, CEDO 1999-I], că, în principiu, instanțele naționale sunt cele cărora le revine sarcina de a aprecia probele administrate de acestea și că ea însăși are ca sarcină, potrivit Convenției, să cerceteze dacă procedura considerată în ansamblul său, inclusiv modul de prezentare a mijloacelor de probă, a avut un caracter echitabil (a se vedea, printre multe altele, *Teixeira de Castro împotriva Portugaliei*, 9 iunie 1998, pct. 34, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-IV).

41. Curtea reamintește că modalitățile de aplicare a art. 6 din Convenție în privința procedurilor de apel depind de caracteristicile procedurii despre care este vorba; trebuie să se țină seama de ansamblul procedurii interne și de rolul atribuit instanței de apel în ordinea juridică națională (*Botten împotriva Norvegiei*, 19 februarie 1996, pct. 39, *Culegere* 1996-I). În special, atunci când o instanță de recurs este sesizată să soluționeze o cauză în fapt și în drept și să examineze, în ansamblu, chestiunea vinovăției sau a nevinovăției, acesta nu poate, pentru motive de echitate a procedurii, să decidă asupra acestor chestiuni fără aprecierea directă a declarațiilor în calitate de martor date în persoană fie de acuzatul care susține că nu a comis actul considerat infracțiune (a se vedea, printre altele, *Ekbatani împotriva Suediei*, 26 mai 1988, pct. 32, seria A nr. 134; *Constantinescu împotriva României*, nr. 28871/95, pct. 55, CEDO 2000-VIII; *Dondarini împotriva San-Marino*, nr. 50545/99, pct. 27, 6 iulie 2004; *Igual Coll împotriva Spaniei*, nr. 37496/04, pct. 27, 10 martie 2009; a se vedea, de asemenea, *a contrario*, *Kashlev împotriva Estoniei*, nr. 22574/08, pct. 48-50, 26 aprilie 2016), fie de martorii care au dat declarații în timpul procedurii, și a declarațiilor cărora dorește să le dea o nouă interpretare (a se vedea, de exemplu, *Dan împotriva Moldovei*, nr. 8999/07, pct. 30-35, 5 iulie 2011; *Găitânanu*, citată anterior, pct. 29-36; și *Hogea împotriva României*, nr. 31912/04, pct. 49-54, 29 octombrie 2013). În fapt, deși, în principiu, este de competența instanței naționale să se pronunțe cu privire la necesitatea sau oportunitatea citării unui martor, circumstanțe excepționale ar putea determina Curtea să concluzioneze că art. 6 din Convenție este incompatibil cu neascultarea unei persoane ca martor (a se vedea, printre multe altele, *Bricmont împotriva Belgiei*, 7 iulie 1989, pct. 89,

seria A nr. 158, și *Lazu împotriva Moldovei*, nr. 46182/08, pct. 34, 5 iulie 2016).

42. De asemenea, Curtea a avut posibilitatea de a sublinia că evaluarea credibilității unui martor este o sarcină complexă, care, în mod normal, nu poate fi realizată prin simpla lectură a declarațiilor acestuia conținute în procesele-verbale ale ședințelor (*Dan*, citată anterior, pct. 33 și *Lazu*, citată anterior, pct. 40).

43. Revenind la faptele cauzei, Curtea observă că competența instanței de recurs nu se limitează doar la chestiuni de drept. Astfel, a observat în cauze similare că procedura aplicabilă în cadrul exercitării acestei căi de atac era o procedură completă care urma aceleași reguli ca o procedură pe fond și că instanța de recurs putea fie să confirme achitarea pronunțată de instanța inferioară, fie să declare persoana în cauză vinovată, după o apreciere completă a vinovăției sau a nevinovăției acesteia, administrând după caz, noi mijloace de probă (*Dănilă împotriva României*, nr. 53897/00, pct. 38, 8 martie 2007, și *Găitănanu*, citată anterior, pct. 30). În plus, aspectele pe care Înalta Curtea a trebuit să le analizeze pentru a se pronunța cu privire la vinovăția reclamantului aveau un caracter faptic în mod esențial, deoarece era vorba despre a aprecia dacă într-adevăr acesta plasase fotografiile în cutii poștale sau trimisese e-mailuri [(a se vedea, *mutatis mutandis*, *Găitănanu*, citată anterior, pct. 30, și, *a contrario*, *Leș împotriva României* (dec.) (camera), nr. 28841/09, pct. 20, 13 septembrie 2016].

44. În speță, Curtea observă că achitarea inițială a reclamantului de către curtea de apel a avut loc după audierea mai multor martori. Constată că instanța respectivă a considerat că declarațiile martorilor, inclusiv cele ale lui Y, Z și ale locatarilor clădirii în care locuia mama lui Y, precum și celelalte probe din dosar nu erau suficiente pentru a stabili vinovăția reclamantului (supra, pct. 23). Curtea observă că, pentru a înlocui achitarea pronunțată de curtea de apel cu o condamnare, judecătorii Înaltei Curți nu dispuneau de niciun fel de date noi și s-au bazat exclusiv pe înscrisurile aflate la dosar, inclusiv pe declarațiile martorilor date în fața Parchetului și a primei instanțe. Astfel, Înalta Curte a analizat declarațiile martorilor doar pe baza declarațiilor scrise obținute de parchet și a notelor de ședință ale primei instanțe și a concluzionat că unele dintre acestea erau sincere și suficiente pentru a sta la baza stabilirii vinovăției. Curtea observă că, de exemplu, instanța supremă a exclus din dosar depoziția martorului Z făcută în fața curții de apel și a considerat că cea făcută în fața parchetului era credibilă (supra, pct. 28). Observă, de asemenea, că Înalta Curte a considerat că declarațiile anumitor martori, care indicaseră că au găsit fotografiile obscene în cutiile lor poștale la 14 aprilie 2010 (supra, pct. 28) erau credibile și utile, în timp ce instanța de prim grad subliniase caracterul contradictoriu al declarațiilor menționate (supra, pct. 23).

45. În opinia Curții, în speță Înalta Curte a oferit de fapt o nouă interpretare a declarațiilor martorilor, fără a proceda la o audiere a martorilor în cauză.

Fără îndoială, instanța de recurs avea competența de apreciere în privința diferitelor informații obținute. Nu este mai puțin adevărat că reclamantul a fost declarat vinovat pe baza declarațiilor martorilor pe care judecătorii în primă instanță le consideraseră insuficiente pentru a-l condamna pentru săvârșirea infracțiunii de răspândire de materiale obscene. În aceste condiții, faptul că Înalta Curte nu i-a audiat pe acești martori înainte de a declara vinovată persoana în cauză i-a redus în mod semnificativ dreptul la apărare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Destreham împotriva Franței*, nr. 56651/00, pct. 45, 18 mai 2004; *Marcos Barrios împotriva Spaniei*, nr. 17122/07, pct. 40-41, 21 septembrie 2010; și *Lacadena Calero împotriva Spaniei*, nr. 23002/07, pct. 49, 22 noiembrie 2011).

46. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că condamnarea reclamantului pentru răspândirea de materiale obscene în cutiile poștale ale vecinilor mamei lui Y, pronunțată în lipsa unei noi audieri a martorilor, în timp ce instanța inferioară considerase că nu erau întrunite elementele constitutive ale infracțiunii respective, este contrară cerințelor unui proces echitabil în sensul art. 6 § 1 din Convenție.

47. Prin urmare, a fost încălcată această dispoziție.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

48. Potrivit art. 41 din Convenție,

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

49. Reclamantul solicită 217 863, 75 lei românești [adică aproximativ 49 000 euro (EUR)], precum și 145 242,5 RON [adică aproximativ 33 000 euro (EUR)] pe an ca urmare a pierderii calității de notar, pentru prejudiciul material pe care consideră că l-a suferit. Afirmă că prima sumă corespunde veniturilor neîncasate în calitate de notar până la 1 noiembrie 2013 și că a doua sumă reprezintă venitul anual neîncasat după această dată. În sprijinul cererii sale, reclamantul prezintă un raport de expertiză contabilă. De asemenea, solicită acordarea sumei de 19 652 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a efectelor condamnării sale asupra reputației sale, a imposibilității exercitării profesiei de notar sau a oricărei alte profesii juridice, a pierderii clientelei și a biroului notarial, a deprecierei calităților sale profesionale și a intruziunii SRI în viața sa privată.

50. Guvernul consideră că suma solicitată de reclamant cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material nu are nicio legătură cu obiectul prezentei cauze. În ceea ce privește prejudiciul moral, susține că cererea

reclamantului este neîntemeiată. În plus, consideră că suma solicitată este excesivă. În schimb, consideră că o constatare a unei încălcări constituie în sine o reparație echitabilă suficientă. În cele din urmă, în opinia sa, redeschiderea procesului penal în temeiul dispozițiilor Codului de procedură penală reprezintă un mijloc adecvat de a remedia eventuala încălcare constatată.

51. Curtea consideră că reclamantul nu a reușit să demonstreze existența unei legături de cauzalitate între încălcarea constatată și prejudiciul material pe care îl pretinde.

52. În plus, Curtea consideră că, în circumstanțele cauzei, constatarea unei nerespectări a cerințelor art. 6 oferă reclamantului o reparație echitabilă adecvată în ceea ce privește prejudiciul moral suferit.

53. În sfârșit, subliniază că, în cazul în care un particular, la fel ca în speță, a fost condamnat, în urma unei proceduri afectate de nerespectarea cerințelor art. 6 din Convenție, un nou proces sau o redeschidere a procedurii la cererea persoanei în cauză reprezintă, în principiu, un mijloc adecvat de remediere a încălcării constatate [a se vedea *Gençel împotriva Turciei*, nr. 53431/99, pct. 27, 23 octombrie 2003, și, recent, *Moreira Ferreira împotriva Portugaliei (nr. 2)* (MC), nr. 19867/12, pct. 48-50, 11 iulie 2017]. În această privință, observă că art. 465 din noul Cod de procedură penală, intrat în vigoare la 1 februarie 2014, permite revizuirea unui proces pe plan intern în cazul în care Curtea a constatat încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale unui reclamant (*Moinescu*, citată anterior, pct. 48).

B. Cheltuieli de judecată

54. Reclamantul solicită, de asemenea, 7 558,12 EUR și 243,73 RON pentru cheltuielile de judecată pe care afirmă că le-a suportat în fața instanțelor interne și în fața Curții. Acesta susține că sumele citate anterior corespund onorariilor avocatului pentru procedurile penale în fața instanțelor interne, pentru procedura care a avut drept scop anularea ordinului prin care acesta a fost exclus din profesia de notar public (supra, pct. 31) și pentru procedura în fața Curții. Sumele includ, de asemenea, cheltuielile de judecată, cheltuielile de cazare în București și cheltuielile de transport pentru a participa la ședințele instanțelor și pentru a compărea în fața parchetului, cheltuielile de traducere și corespondență și expertiza contabilă prezentată în fața Curții (supra, pct. 49).

55. Guvernul răspunde că, în ceea ce privește cheltuielile suportate în cadrul procedurilor penale interne, orice parte trebuie să suporte costuri, independent de o eventuală încălcare a Convenției. În plus, susține că cheltuielile pretinse de reclamant pentru cazarea acestuia în București nu sunt justificate și că nu poate fi stabilită o legătură între facturile pentru carburant prezentate de reclamant și procedura internă. De asemenea, consideră că nu există nicio legătură de cauzalitate între cheltuielile pe care reclamantul

afirmă că le-a suportat în cadrul procedurii de anulare a ordinului prin care a fost exclus din profesia de notar public și încălcarea Convenției. Mai mult, contestă utilitatea raportului de expertiză contabilă furnizat de reclamant. În cele din urmă, în ceea ce privește onorariile avocatului pentru procedurile în fața Curții, Guvernul arată că avocatul nu a prezentat un centralizator cu orele lucrate.

56. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilesc caracterul real, necesitatea și caracterul rezonabil al cuantumului acestora [*Morice împotriva Franței* (MC), nr. 29369/10, pct. 186, 23 aprilie 2015]. Ținând seama de documentele de care dispune și de jurisprudența sa, Curtea consideră rezonabilă suma de 2 300 EUR pentru procedura în fața Curții și o acordă reclamantului.

C. Dobânzi moratorii

57. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște* că această constatare a încălcării reprezintă în sine o reparație echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral suferit de reclamant;
4. *Hotărăște*:
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, 2 300 EUR (două mii trei sute de euro), plus orice sumă care poate fi datorată cu titlu de impozit, convertită în moneda statului pârât, la rata aplicabilă la data plății;
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

5. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 24 aprilie 2018, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulamentul Curții.

Marialena Tsirli
Grefier

Ganna Yudkivska
Președinte